

# Sprekend Humanisme

Uitwerking van deel 3 van het interview met :

## Cor de Ronde (1925 –2013)

---

<b>Datum</b>	: 1998 (?)
<b>Lokatie</b>	: bij respondent thuis
<b>Onderwerp(en)</b>	: Humanistisch Verbond, politiek, Piet Spigt, Jaap van Praag, Hein Roethof, Max Rood, Rob Tielman, humanistisch geestelijke verzorging, Universiteit voor Humanistiek.
<b>Duur interview</b>	: 47:13 (min/sec)

---

<b>Naam / functie interviewer(s)</b>	: Onbekend.
<b>Kader/context</b>	: Dit interview is gehouden door het Humanistisch Archief / Humanistisch Historisch Centrum in het kader van het project Sprekend Humanisme.

---

<b>Niveau van uitwerking</b>	: Indicatief (globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking)
<b>Drager</b>	: Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband WAV bestand <b>WAV-004 A.</b>
<b>Datum uitwerking</b>	: 23-04-2015
<b>Uitgewerkt door</b>	: Hanneke Hoogakker

---

**Respondent : Cornelis Jacob (Cor) de Ronde** (18-06-1925 - 04-04-2013) was lid van het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond (HV) in de periodes 1967-1973 en 1979-1991, onder andere als penningmeester en vicevoorzitter. Hij was verantwoordelijk voor de humanistisch militaire tehuizen, en lid van de commissie tot voordracht van humanistisch raadsliden bij Defensie (dienst HVG Krijgmacht).

De Ronde vertegenwoordigde het humanisme in de Maatschappelijke Raad van de Nederlandse krijgsmacht, een adviesorgaan van de minister dan Defensie. In 1979 werd hij lid van de Verbondsraad. De Ronde was tevens bestuurslid van het Humanistisch Thuisfront.

De Ronde is geboren op 18 juni 1925 te Rotterdam. Moeder werd weduwe in 1937, ze was katholiek geweest, vader protestant gedoopt, maar zijn vrijdenkers geworden. Opa De Ronde was stakingsleider en daarom ontslagen.

De eerste jaren na de oorlog bezocht Cor de Ronde lezingen in Ons Huis, een soort Volksuniversiteit. Sprekers waren Jaap van Praag, Jaques de Kadet en Garnt Stuverling.

Cor de Ronde was jaren lang leraar Duits. In de jaren zestig en zeventig begon hij zijn politieke carrière als lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Daarnaast was hij gemeenteraadslid en wethouder in Gorinchem. Van 1977 tot 1978 was hij waarnemend burgemeester van Benthuizen, en in de periode 1977-1987 was hij burgemeester van Brielle. Eind jaren zeventig was hij voorzitter van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs.

De Ronde was - met Rob Tielman en Arie den Broeder - eind jaren '70 betrokken bij Trefpunt van Socialisme en Levensovertuiging dat als doel had het contact tussen de PvdA en het Humanistisch Verbond te versterken.

De Ronde was voorzitter van de HV Commissie Structuurbeleid 1983-1985, waarop veel kritiek kwam dat het te centralistisch was. De commissie ontwikkelde daarop plannen voor een gedecentraliseerde organisatievorm voor het Centraal Bureau, vastgelegd in een rapport-De Ronde.

Begin jaren tachtig sloot De Ronde zich aan bij het Komitee Kruisraketten Nee! Hij was voorzitter van de HV werkgroep kernwapenverklaring, en actief in de HV werkstichting Permanente Commissie Verontrusting Atoombewapening. Toen het HV in 1981 het Humanistisch Vredesberaad (HVB) oprichtte werd De Ronde voorzitter. Hij initieerde in 1983 het burgemeestersoverleg over kruisraketten. In oktober 1990 vertegenwoordigde De Ronde het Humanistisch Vredesberaad bij de Helsinki Citizens Assembly (HCA), een organisatie die toeziet op de naleving van de akkoorden van Helsinki.

Cor de Ronde is op 4 april 2013 te Kaatsheuvel overleden.

<b>Teller:</b> minuut/sec	<b>Index/onderwerp:</b>	<b>Opmerkingen:</b>
00:00	Vervolg van bandje 003 B. De affaire Ans Spigt	Het bestuursbesluit om de columns van Ans Spigt niet meer te publiceren, werd niet teruggedraaid. Respondent betreurt dit.
00:29	Piet Spigt	Piet Spigt (lid van het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond van 1958-1979) schreef veel materiaal voor het nieuwe beginselprogramma en daarnaast ook boeken. Respondent heeft veel bewondering voor Piet Spigt.
01:35	Jaap van Praag (voorzitter van het Humanistisch Verbond van 1946 tot 1969)	Respondent vindt dat Jaap van Praag een fenomenale voorzitter was. Hij leidde de vergaderingen strak en kon in enkele minuten de meningen van alle deelnemers zeer precies formuleren.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		Respondent vertelt een anekdote over Jaap van Praag. Van Praag kon tegenstanders goed overtuigen.
04:58	Hein Roethof	Respondent vermoedt dat Hein Roethof (lid van het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond) en Jaap van Praag het niet altijd met elkaar eens waren. Jaap van Praag kon, als lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland, meer tijd besteden aan het Humanistisch Verbond dan Hein Roethof (Tweede Kamerlid). Uit praktische overwegingen werd Max Rood als opvolger van Jaap van Praag gekozen en niet Hein Roethof. Max Rood had een "makkelijker agenda" (hij was hoogleraar) en kon meer tijd besteden aan het Humanistisch Verbond. De voorzitter kwam ook regelmatig in de pers en verscheen voor radio en televisie.
09:49	Jaap van Praag	Respondent herinnert zich Jaap van Praag als "een grote geest" en een gastvrij mens; hij kan geen kritiekpunt bedenken. Respondent heeft, in zijn functie als Statenlid, ooit een meningsverschil met hem gehad over subsidie voor sportkantine. Van Praag was een persoonlijkheid; hij wist dat hij goed was en straalde dat ook uit.
13:10	Max Rood (voorzitter van het Humanistisch Verbond van 1969 tot 1977)	Max Rood had een andere stijl: rustig, zachte stem; er ging minder initiatief van hem uit. Respondent vermoedt dat Max Rood aan Jaap van Praag de kans heeft gegeven om na zijn aftreden nog in allerlei commissies te zitten. Hij denkt dat sommige medewerkers van het Verbond het daarentegen beter vonden dat Van Praag zich meer terugtrok. Van Praag wás echter het Verbond en wist waar hij moest zijn om iets te bereiken.
15:35	Geestelijke verzorging	Respondent geeft zijn mening over geestelijke verzorging. Hij stelt opleiding tegenover levenservaring en meent dat luisteren voor een geestelijke verzorger belangrijker is dan met eigen ideeën komen.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
17:20	Conflicten binnen de humanistisch geestelijke verzorging	(Tot minuut 17:29 is respondent slecht te verstaan). Respondent heeft geadviseerd in een zaak over een ontslagen raadsman. Respondent ziet kwaliteitsverschillen tussen de geestelijke raadslieden. Hij vertelt in dit verband over het conflict rond Kees Roza, hoofd raadsman bij de krijgsmacht, die uiteindelijk zelf ontslag genomen heeft. Deze affaire heeft veel schade berokkend aan het Humanistisch Verbond.
22:14	Conflicten binnen het Humanistisch Verbond	Respondent meent dat humanisten vaak geen mensen weg durven te sturen, omdat zij hen niet willen beschadigen. Toch is W.C. Fiege (respondent noemt hem een uitstekende directeur van het Humanistisch Verbond) weggewerkt (in 1979). Er waren conflicten tussen Rob Tielman, voorzitter van het Humanistisch Verbond, en Fiege. Respondent, lid van de sollicitatiecommissie, had naar aanleiding van ingewonnen informatie geadviseerd om de beoogde opvolger van Fiege niet aan te nemen. Deze werd echter toch benoemd, wat weer tot problemen leidde.
26:34	Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond	Respondent vindt dat het niveau van de Hoofdbestuursleden in zijn tweede periode (1979-1991) minder was dan tijdens zijn eerste Hoofdbestuursperiode (1967-1973). In de periode zaten er bijvoorbeeld enkele hoogleraren in het hoofdbestuur. Alle leden waren toen ook humanisten. Latere sollicitanten voor een bestuursfunctie waren soms geen lid van het Humanistisch Verbond. Zij hadden over het algemeen een andere mentaliteit dan de leden in de eerste periode: zij reisden 1 <sup>e</sup> klas, wilden niet 's avonds vergaderen en "zaten hun tijd uit". Soms werd personeel om de verkeerde reden aangenomen, bijvoorbeeld uit medelijden. Respondent vindt echter dat men resultaten moet zien van de financieringen.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
29:58	Rob Tielman (voorzitter van het Humanistisch Verbond van 1977 tot 1988)	Respondent noemt hem een energieke man, die anderen vaak zijn wil probeerde op te leggen. Tielman was, naast voorzitter, een periode plaatsvervangend directeur. Sommige functionarissen accepteerden deze vermenging van functies niet en gingen hierom weg.
32:20	Eerste hoofdbestuurperiode van Cor de Ronde (1967–1973)	Respondent herinnert zich vooral de leden: Max Rood, Hein Roethof, Piet Spigt, Henk Bonger, Ko Pasman en Jan de Leede. Jaap van Praag heeft respondent benaderd voor het lidmaatschap van het hoofdbestuur. Aanvankelijk zag respondent de andere leden als een soort "kamergeleerden". Hij vindt zichzelf meer praktisch ingesteld. Respondent werd lid van de commissie Beginselen, Studie en Geestelijke Vorming. Hij had bij de Beginselen-discussie niet veel inbreng, maar hij vond het wel leerzaam. Hij meent dat invloedrijke mensen op de achtergrond geconsulteerd werden. Respondent vond de onderwerpen, waar hij zich als lid van de Culturele Raad van Zuid-Holland mee bezighield, leuker dan de beginselverklaring van het Verbond.
38:45	De Universiteit voor Humanistiek (opgericht in 1989)	Het Humanistisch Verbond heeft bij de toenmalige minister van Onderwijs (Nel Ginjaar) geld gevraagd voor de oprichting voor een studierichting Humanistiek. De minister besloot dat zowel de humanisten als de confessionelen een bedrag kregen voor hoger onderwijs. Binnen het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond (en ook op de achtergrond) werd gediscussieerd over een eigen universiteit of een studierichting humanistiek aan een rijksuniversiteit. De keuze viel op een eigen universiteit. Respondent denkt dat persoonlijke belangen een rol gespeeld hebben bij deze beslissing. Bij een eigen universiteit zou het makkelijker zijn om hoogleraar te worden en docenten aan te stellen. Respondent vindt het niveau van de Universiteit voor Humanistiek, zeker vergeleken

<b>Teller:</b> minuut/sec	<b>Index/onderwerp:</b>	<b>Opmerkingen:</b>
		met andere universiteiten, niet hoog.
45:05	In de publiciteit treden	Humanisten kregen vroeger meer publiciteit; zij waren spraakmakend. Respondent vindt dat humanisten wel eens mogen overvragen. Hij geeft als voorbeeld de verdeling van formatieplaatsen voor geestelijke verzorgers in het leger. De verdeling zou een afspiegeling van de werkelijkheid moeten zijn, zeker nu er steeds meer ontkerkelijking is.
47:12	Hier eindigt het bandje abrupt.	Vervolg van het antwoord op 004 B.